

PRAVO INTELEKTUALNE SVOJINE

- Pravo industrijske svojine

- Autorsko pravo i prava srodna autorskom pravu

PRAVO INDUSTRIJSKE SVOJINE

I PRONALAZAČKO (PATENTNO) PRAVO

No.	PREDMET ZAŠTITE (rezultat stvarlačkog rada)	OBLIK PRAVNE ZAŠTITE (subjektivno pravo)
1.	Pronalazak	Patent ili mali patent
2.	Tehnička inovacija	Tehničko unapređenje
3.	Patentirani lekovi i sredstva za zaštitu bilja	Sertifikat o dodatnoj zaštiti
Prava srodna patentnom pravu		
4.	KNOW - HOW	
5.	Trodimenzionalni raspored elemenata i međuveza u integrisanom kolu sa elektronskom funkcijom N.Z. Poluprovodnički proizvod (PP)	Topografija integrisanih kola Topografija PP
6.	Tvorevine spoljnog oblikovanja upotrebnog predmeta koje određuju njegovu upotrebu	Koristan model (mali patent u našem pravu)
7.	Nove biljne sorte	Pravo oplemenjivača biljnih sorti
8.	Nove slike i crteži (uzorak) ili nova geometrijska tela (model) – 2D ili 3D prikazi proizvoda ili njihovih delova određeni vizuelnim karakteristikama i/ili materijalima od kojih su sačinjeni	Industrijski dizajn

-Pronalazak:

ново rešenje određenog tehničkog problema,
koje ima inventivni nivo, i koji je industrijski
primenljiv.

Oblik pravne zaštite – **patent**

Tri osnovna **materijalnopravna uslova** zaštite:

- 1. novost;**
- 2. inventivni nivo, i**
- 3. primenljivost.**

**FORMALNI USLOV – UPRAVNI POSTUPAK
KOD ZIS-a.**

-Tehnička inovacija

je svaka racionalizacija procesa rada primenom poznatih tehničkih sredstava i tehnoloških postupaka, kojom se postižu neki korisni efekti (povećavanje produktivnosti, smanjenje troškova, zaštita životne sredine..)

Oblik pravne zaštite - **tehničko unapređenje**

Materijalni uslovi zaštite su:

- 1. relativna novost (u okviru firme)**
- 2. primenljivost**

**-Patentirani lekovi i sredstva za zaštitu bilja –
oblik zaštite sertifikat o dodatnoj zaštiti**

-Trodimenzionalni raspored elemenata i
međuveza u integrisanom kolu sa
elektronskom funkcijom predstavlja predmet
zaštite kod prava na *topografiju integrisanih
kola*.

Materijalnopravni uslovi zaštite :

- 1. novost (dodatni različitost)*
- 2. komercijalna upotreba*

Po novom zakonu

predmet zaštite – *poluprovodnički proizvod*

oblik zaštite – *topografija poluprovodničkog proizvoda.*

Materijalni uslovi zaštite su:

1. rezultat intelektualnog napora stvaraoca
(originalnost)

2. da u vreme nastanka nije bila opštepoznata

Tvorevine spoljnog oblikovanja upotrebljivog predmeta koje određuju njegovu upotrebu (alati, pakovanja, robe..) mogu dobiti pravnu zaštitu u obliku *korisnog modela*.

Materijalnopravni uslovi zaštite :

- 1. novost;**
- 2. tehnička priroda i**
- 3. primenljivost**

-Nova biljna sorta je skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije (reda).

Oblik zaštite - ***pravo oplemenjivača biljnih sorti***
(***oplemenjivačko pravo***)

Materijalnopravni uslovi:

- 1. novost;**
- 2. različitost;**
- 3. uniformnost;**
- 4. stabilnost i**
- 5. ime sorte.**

-Dvodimenzionalni (2D) ili trodimenzionalni (3D) izgled proizvoda ili njegovog dela, koji je određen vizuelnim karakteristikama i/ili materijalima od kojih je sastavljen se štiti ***INDUSTRIJSKIM DIZAJNOM***.

Materijalnopravni uslovi zaštite određeni su zakonom metodom generalne klauzule i negativne enumeracije:

Prema generalnoj klauzuli uslovi zaštite su:

- 1. novost i***
- 2. individualni karakter.***

Negativnom enumeracijom:

Isključenje zaštite zbog tehničke funkcije i suprotnosti sa javnim poretком i moralom

Na osnovu ovog zakona zaštita se ne može odobriti industrijskom dizajnu:

- 1) koji ne predstavlja industrijski dizajn u smislu ovog zakona;
- 2) koji ne ispunjava uslove zaštite;
- 3) ako je prijavu za priznanje industrijskog dizajna podnelo lice koje nema pravo na zaštitu;
- 4) ako je industrijski dizajn u suprotnosti sa industrijskim dizajnom koji je postao dostupan javnosti nakon dana podnošenja prijave, ili datuma priznatog prava prvenstva, a koji je zaštićen u Srbiji;
- 5) koji koristi prepoznatljiv znak, a zakon kojim se uređuje takav znak omogućava nosiocu prava na znak pravo da zabrani takvo korišćenje;
- 6) koji povređuje autorsko pravo ili prava industrijske svojine drugog lica;
- 7) koji sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili simbol, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, religiozne i nacionalne simbole, kao i njihovo podražavanje, osim po odobrenju nadležnog organa.

II PRAVO ZNAKOVA RAZLIKOVANJA

No	Predmet zaštite (rezultat stvaralačkog rada)	Oblici pravne zaštite (subjektivno pravo)	
1.	Robni i uslužni znaci	Žig (marka)	
2.	Geografski nazivi lokaliteta	a) Geografske oznake	- Oznake geografskog porekla
		b) Imena porekla	

-Robni i uslužni znaci su oznake koje služe za obeležavanje roba ili usluga u prometu i njihovo razlikovanje od sličnih roba i usluga drugih proizvođača.

Oblik njihove zaštite je **žig** ili **marka** proizvoda i usluga.

Novi Zakon o žigovima iz 2009. godine je materijalne uslove zaštite odredio kumulacijom metoda ***generalne klauzule i negativne enumeracije.***

Generalna klauzula:

Žigom se štiti znak koji se može **grafički predstaviti** i koji je **podoban za razlikovanje (distinktivan)** u prometu robe, odnosno usluga jednog fizičkog ili pravnog lica od drugih.

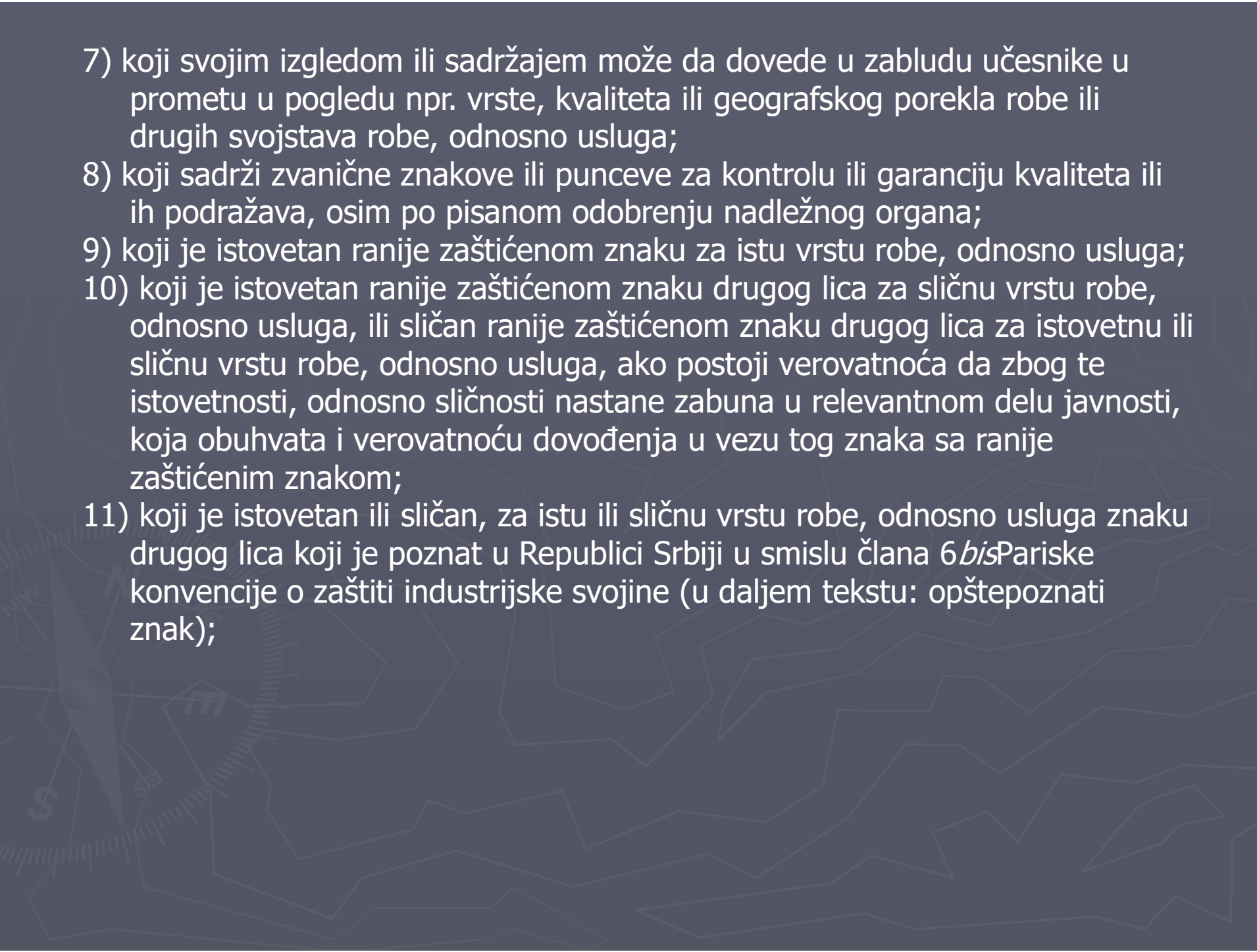
Znak se može sastojati od reči, slogana, slova, brojeva, slika, crteža, rasporeda boja, trodimenzionalnih oblika, kombinacija tih znakova, kao i od muzičkih fraza prikazanih notnim pismom i sl.

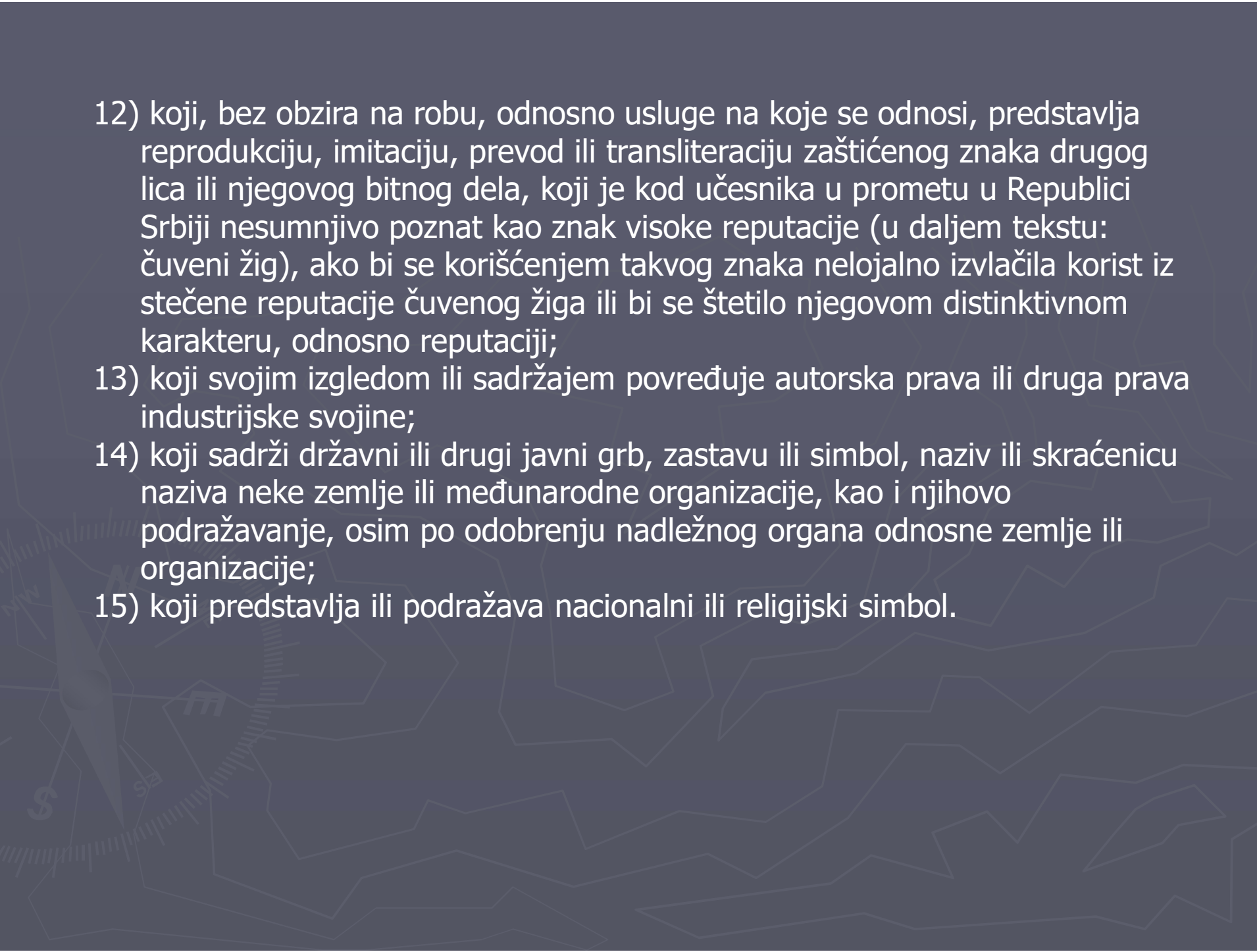
Negativna enumeracija:

Zakon nabraja 15-ak kategorija znakova koji ne mogu dobiti zaštitu u obliku žiga.

Žigom se ne može zaštititi znak:

- 1) koji ne ispunjava uslove iz ovog zakona;
- 2) koji je protivan javnom poretku ili prihvaćenim moralnim principima;
- 3) koji po svom ukupnom izgledu nije podoban za razlikovanje robe, odnosno usluga u prometu;
- 4) koji se sastoji isključivo od trodimenzionalnog oblika određenog prirodom robe ili oblika robe koji je neophodan za dobijanje određenog tehničkog rezultata ili od oblika koji bitno utiče na vrednost robe;
- 5) koji se sastoji isključivo od oznaka ili podataka koji u prometu mogu služiti za označavanje vrste, kvaliteta, količine, namene, vrednosti, geografskog porekla, vremena proizvodnje robe ili pružanja usluga, ili drugih karakteristika robe, odnosno usluga;
- 6) koji je u svakodnevnom govoru ili u dobrim trgovinskim običajima postao uobičajen za označavanje određene vrste robe, odnosno usluga;

-
- 7) koji svojim izgledom ili sadržajem može da dovede u zabludu učesnike u prometu u pogledu npr. vrste, kvaliteta ili geografskog porekla robe ili drugih svojstava robe, odnosno usluga;
- 8) koji sadrži zvanične znakove ili punceve za kontrolu ili garanciju kvaliteta ili ih podražava, osim po pisanom odobrenju nadležnog organa;
- 9) koji je istovetan ranije zaštićenom znaku za istu vrstu robe, odnosno usluga;
- 10) koji je istovetan ranije zaštićenom znaku drugog lica za sličnu vrstu robe, odnosno usluga, ili sličan ranije zaštićenom znaku drugog lica za istovetnu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga, ako postoji verovatnoća da zbog te istovetnosti, odnosno sličnosti nastane zabuna u relevantnom delu javnosti, koja obuhvata i verovatnoću dovođenja u vezu tog znaka sa ranije zaštićenim znakom;
- 11) koji je istovetan ili sličan, za istu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga znaku drugog lica koji je poznat u Republici Srbiji u smislu člana 6 *bis* Pariske konvencije o zaštiti industrijske svojine (u daljem tekstu: opštepoznati znak);

-
- 12) koji, bez obzira na robu, odnosno usluge na koje se odnosi, predstavlja reprodukciju, imitaciju, prevod ili transliteraciju zaštićenog znaka drugog lica ili njegovog bitnog dela, koji je kod učesnika u prometu u Republici Srbiji nesumnjivo poznat kao znak visoke reputacije (u daljem tekstu: čuveni žig), ako bi se korišćenjem takvog znaka nelojalno izvlačila korist iz stečene reputacije čuvenog žiga ili bi se štetilo njegovom distinktivnom karakteru, odnosno reputaciji;
- 13) koji svojim izgledom ili sadržajem povređuje autorska prava ili druga prava industrijske svojine;
- 14) koji sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili simbol, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, kao i njihovo podražavanje, osim po odobrenju nadležnog organa odnosne zemlje ili organizacije;
- 15) koji predstavlja ili podražava nacionalni ili religijski simbol.

-Geografska oznaka – prost geografski naziv koji označava da određeni proizvod potiče sa određenog lokaliteta (npr.niško pivo)

Ime porekla – viši, kvalifikovaniji oblik, koji predstavlja naziv nekog lokaliteta (mesta, zemlje, regiona) koji služi za obeležavanje proizvoda i usluga koji potiču sa tog lokaliteta i imaju specifična svojstva uzrokovana geografskim (prirodnim) i/ili ljudskim faktorom.

Oblik zaštite ili subjektivno pravo je ***oznaka geografskog porekla.***

Uslovi zaštite su određeni dvojako:

Zakonom - metodom negativne enumeracije:

Novi Zakon o o.g.p.

Oznakom geografskog porekla ne može da se zaštititi naziv:

- 1) čije je objavljivanje ili upotreba protivna javnom poretku ili prihvaćenim moralnim principima;
- 2) koji predstavlja ime zaštićene biljne sorte ili životinjske vrste, ukoliko može da stvori zabunu kod potrošača u pogledu stvarnog porekla proizvoda;
- 3) čiji izgled ili sadržaj može da stvori zabunu kod potrošača u pogledu prirode, porekla, kvaliteta, načina proizvodnje ili drugih karakteristika proizvoda;
- 4) koji je istovetan ili bitno sličan ranije registrovanom žigu, ukoliko s obzirom na reputaciju, poznatost i dužinu upotrebe tog žiga postoji mogućnost nastanka zabune kod potrošača u pogledu proizvođačkog porekla proizvoda;
- 5) koji predstavlja tačan naziv zemlje, regiona ili lokaliteta sa koga proizvod potiče, ali koji kod potrošača izaziva lažnu predstavu da proizvod potiče iz druge zemlje, regiona ili lokaliteta;
- 6) koji je usled dugotrajne upotrebe postao generičan, odnosno uobičajen naziv za označavanje određenog proizvoda;
- 7) koji nije zaštićen, ili je prestao da bude zaštićen u zemlji porekla, ili koji je prestao da se koristi u toj zemlji.

Pozitivnim materijalnopravnim uslovima stečenim iz prakse:

- 1. lokalitet;*
- 2. specifična svojstva i*
- 3. uzročna veza između lokaliteta i specifičnih svojstava.*

III PRAVO KONKURENCIJE

Prema novom **Zakonu o trgovini** (iz 2010. i 2013. godine), pod povredom konkurencije podrazumevaju se tri oblika nedozvoljenog ponašanja:

- 1) nepoštena tržišna utakmica;
- 2) nedozvoljena špekulacija, i
- 3) piramidalna trgovina.

Prema **Zakonu o zaštiti konkurencije** (iz 2009. i 2013. godine) pod povredom konkurencije smatraju se:

- 1) restriktivni sporazumi;
- 2) zloupotreba dominantnog položaja na tržištu, i
- 3) koncentracija učesnika u prometu

.

AUTORSKO PRAVO I SRODNA PRAVA

PREDMET ZAŠTITE:

- AUTOR (fizičko lice – jedno ili više - koje je stvorilo neko autorsko delo).
- AUTORSKO DELO –
 - teorijski pojam
 - zakonski pojam (generalna klauzula plus egzemplarno nabranje)

AUTORSKOPRAVNI ODNOS

PRAVA SRODNA AUTORSKOM PRAVU

- 1) pravo interpretatora (umetnika izvođača);
- 2) pravo proizvođača fonograma;
- 3) pravo filmskog producenta (proizvođača videograma);
- 4) pravo proizvođača emisija;
- 5) pravo proizvođača baza podataka, i
- 6) pravo izdavača:
 - a) pravo prvog izdavača slobodnog dela i
 - b) pravo izdavača štampanih izdanja na posebnu naknadu.